خبر

به درخواست آمریکا صورت می‌گیرد

اعمال تحریم‌های بیشتر علیه پیونگ‌یانگ

● ایالات متحده آمریکا فردا به‌طور رسمی برای رأی‌گیری در شورای امنیت سازمان ملل متحد به منظور وضع تحریم‌های بیشتر علیه کره‌شمالی، درخواست خواهد داد. به گزارش دویچه‌وله، به گفته نماینده آمریکا در سازمان ملل، قطع‌نامه پیشنهادی واشنگتن شامل تحریم نفتی بین‌المللی علیه کره‌شمالی و تحریم علیه صادرات نساجی این کشور کمونیستی است. به علاوه، کارگران کره‌شمالی دیگر قادر به کار در خارج از کشور نخواهند بود. سفر کیم جونگ اون، رهبر کره‌شمالی نیز به خارج از کشور ممنوع و دارایی‌های او در خارج از کشور مسدود می‌شود. کره‌شمالی سوم سپتامبر ششمین و شدیدترین آزمایش اتمی خود را انجام داد. بنا بر ارزیابی ژاپن، کره‌شمالی ماده منفجره‌ای ۱۶۰کیلوتنی آزمایش کرده که ۱۰ بار قوی‌تر از بمب اتمی پرتاب‌شده آمریکا بر سر هیروشیما در سال ۱۹۴۵ است. روسیه و چین که در شورای امنیت از حق وتو برخوردارند، تاکنون نشانه‌ای مبنی بر موافقت با پیش‌نویس قطع‌نامه آمریکا بروز نداده‌اند. به گفته محافل دیپلماتیک، هر دو کشور در نشست کارشناسان ۱۵ عضو شورای امنیت در روز جمعه اول سپتامبر، با هرگونه اقدام شدید تنبیهی علیه کره‌شمالی مخالفت کردند و فقط تحریم نساجی این کشور را روا دانستند.

اعلام آمادگی روسیه برای تعامل با آمریکا

● وزارت خارجه روسیه اعلام کرد مسکو آماده است در چارچوب سازمان امنیت و همکاری اروپا، با آمریکا تعامل و مذاکره داشته باشد. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه اینترنتی شبکه خبری راشاتودی، پیش از این، دبیرکل سازمان امنیت و همکاری اروپا اعلام کرده بود این سازمان آمادگی فراهم‌کردن بستر را برای بهبود روابط آمریکا و روسیه دارد. دستگاه دیپلماسی روسیه در همین زمینه اعلام کرد: ما آمادگی این را داریم تا تعاملی محترمانه و نتیجه‌محور را با همه اعضای سازمان امنیت و همکاری اروپا ازجمله ایالات متحده داشته باشیم؛ اما بدون درنظرگرفتن منافع طرف مقابل، هیچ کاری ممکن نیست. مسکو تأکید کرد: متأسفانه با توجه به رویدادهای اوکراین، طرف آمریکایی اقدام به اعمال فشار، کاربست گفتمانی خصمانه و پافراگذاشتن از چارچوب دیپلماتیک کرده است. وزارت خارجه روسیه همچنین اعلام کرد مسکو همواره از بهره‌گیری از سازمان امنیت و همکاری اروپا به‌عنوان چارچوبی برای مذاکرات سازنده و دستیابی به راهکارهایی سازش‌گرانه برای حل مشکلات موجود در منطقه حمایت کرده است. از سوی دیگر، آناتولی آنتونوف، سفیر مسکو در واشنگتن، با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، دیدار و به او اعلام کرد کشورش خواهان آن است که روابطی مبتنی بر منافع متقابل با ایالات متحده داشته باشد. این دیپلمات روسی برخورد رئیس‌جمهور آمریکا با خود را دوستانه و صمیمی قلمداد کرد. آنتونوف تصریح کرد: من درباره اهمیت بهبود روابط دوجانبه روسیه و آمریکا با او صحبت کردم. او در ادامه گفت: روسیه خواهان بهبود روابط با آمریکا است.

عفو بین‌الملل:

میانمار مین ضدنفر در مرز بنگلادش کار گذاشته است

● سازمان حقوق‌بشری عفو بین‌الملل می‌گوید اسنادی در اختیار دارد که نشان می‌دهد نیروهای امنیتی میانمار، در مرز با بنگلادش مین‌های ضدنفر کار گذاشته‌اند. به گزارش بی‌بی‌سی، شمار زیادی از مسلمانان روهینگیا که از خشونت‌های محل سکونت خود فرار می‌کنند، تلاش می‌کنند با عبور از مرز، وارد بنگلادش شوند؛ اما عفو بین‌الملل گفته در هفته گذشته، سه غیرنظامی به دلیل منفجرشدن این مین‌ها زخمی شده‌اند و یک نفر نیز طبق گزارش‌ها کشته شده است. شاهدان به این گروه حقوق‌بشری گفته‌اند به چشم خود دیده‌اند این مین‌ها را نیروهای امنیتی میانمار کار گذاشته‌اند. سازمان ملل متحد می‌گوید بیش از ۲۷۰ هزار مسلمان روهینگیا، به دنبال آغاز عملیات ارتش میانمار علیه شورشیان این منطقه، از خانه و کاشانه خود فرار کرده‌اند. افرادی که از میانمار فرار می‌کنند، می‌گویند ارتش روستاهای آنها را آتش می‌زند. پلیس اتهام بدرفتاری را رد کرده و می‌گوید در حال مقابله با شورشیان است. خشونت پس از آن آغاز شد که شورشیان روهینگیا، دو هفته پیش به ۳۰ پاسگاه پلیس حمله کردند. مردم روهینگیا که عمدتا مسلمان هستند، بیشتر در استان راخین در غرب میانمار ساکن بوده و بیشتر مواقع با تبعیض روبه‌رو هستند. نحوه رفتار با این افراد، با انتقادهای فراوانی مواجه بوده و نوک انتقادها بیشتر متوجه آنگ سان سوچی است. منتقدان، آنگ سان سوچی را که برنده جایزه صلح نوبل هم شده، متهم می‌کنند که درباره حقوق اقلیت مسلمان روهینگیا کار چندانی انجام نمی‌دهد.

ریاض هرگونه گفت‌وگو با قطر را به حالت تعلیق درآورد

سراب یک گشایش

نخستین تماس تلفنی مقام‌های بلندپایه قطر و عربستان‌سعودی به‌جای گشودن روزنه امیدی برای پایان بحران کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس، چشم‌انداز تنش را تاریک‌تر کرد. شیخ تمیم بن حمد آل‌ثانی، امیر قطر و محمدبن‌سلمان، ولیعهد عربستان، روز جمعه در تماسی تلفنی درباره بحران اخیر بین قطر و چهار کشور عربی گفت‌وگو کردند و درحالی‌که بر پایه گزارش‌ها ظاهرا دو طرف برای آغاز گفت‌وگوها به توافق رسیده بودند، ناگهان ورق برگشت. فقط ساعاتی پس از انتشار گزارش‌هایی از تماس تلفنی دو طرف، خبرگزاری رسمی عربستان با متهم‌کردن رسانه‌های قطری به تحریف محتوای تماس تلفنی اعلام کرد ریاض هرگونه گفت‌وگو و تماس را با قطر متوقف می‌کند.

این در حالی است که روز جمعه و پس از این تماس، خبرگزاری رسمی عربستان سعودی اعلام کرد در این گفت‌وگوی تلفنی، امیر قطر برای مذاکره درباره خواسته‌های چهار کشور عربی به‌نحوی که به‌نفع همه طرف‌های درگیر باشد، ابراز آمادگی کرده است. در این گزارش همچنین آمده بود محمدبن‌سلمان، ولیعهد عربستان، از این تمایل قطر استقبال کرده است. این گزارش همچنین افزود جزئیات این گفت‌وگو پس از به توافق رسیدن عربستان سعودی با امارات، بحرین و مصر (کشورهایی که روابط دیپلماتیک خود را با قطر قطع کرده‌اند)، اعلام خواهد شد. خبرگزاری رسمی قطر هم روایتی نه‌چندان متفاوت را از این تماس تلفنی منتشر کرد. خبرگزاری رسمی قطر در گزارش خود از این گفت‌وگو اعلام کرد که امیر قطر به‌دنبال گفت‌وگو با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا و بنابر درخواست او با ولیعهد عربستان تماس گرفت. خبرگزاری قطر همچنین گزارش داد در این گفت‌وگوی تلفنی، دو طرف بر ضرورت حل بحران اخیر از طریق نشستن بر سر میز مذاکره برای تضمین ثبات و یکپارچگی شورای همکاری خلیج فارس توافق کردند. خبرگزاری قطر اضافه کرد: شیخ تمیم با پیشنهاد محمد بن سلمان برای تعیین دو نماینده برای حل مسئله اختلافی به نحوی که مغایر با حاکمیت ملی کشورها نباشد، موافقت کرد. بااین‌حال امید دستیابی به راه‌حل بحران به ناگهان از میان رفت و فقط ساعاتی بعد یک مقام وزارت خارجه عربستان در بیانیه‌ای که در خبرگزاری رسمی این کشور منتشر شد، گزارش خبرگزاری رسمی قطر درباره این گفت‌وگوی تلفنی را رد کرد؛ اگرچه دو طرف برقراری این تماس تلفنی را تأیید کردند اما ریاض با متهم‌کردن رسانه‌های قطری به تحریف محتوای این گفت‌وگو، از قطع همه تماس‌ها با دوحه خبر داد. خبرگزاری رسمی عربستان پس از گفت‌وگو با یکی از مقامات وزارت خارجه عربستان اعلام کرد: «عربستان سعودی اعلام می‌کند تا زمانی که دولت قطر موضع خود را در این‌باره مشخص نکند، هیچ‌گونه مذاکره‌ای با مقامات این کشور انجام نخواهد داد و از دولت قطر می‌خواهد بیانیه‌هایی را که صادر می‌کند مطابق با التزاماتش باشد و عربستان سعودی تأکید می‌کند سیاست‌های نادرست دولت قطر فضای قابل اعتمادی برای انجام گفت‌وگوها فراهم نمی‌کند». به گفته این مقام وزارت خارجه عربستان «این تحریف ثابت می‌کند که قطر به سیاست‌های نادرست پیشین خود ادامه داده و در انجام گفت‌وگوها جدی نیست». بااین‌حال عربستان مشخص نکرده که رسانه‌های قطری در بازتاب خبر گفت‌وگوی دو مقام عربستانی و قطری چه بخش‌هایی را تحریف کرده‌اند.

میانجیگری ترامپ

تماس تلفنی محمدبن سلمان و شیخ تمیم بن حمد آل‌ثانی، که اولین گفت‌وگوی مقامات دو کشور بعد از آغاز بحران بود، پس از تلاش‌های پنجشنبه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات‌متحده، برای میانجیگری صورت گرفته بود. کاخ سفید روز جمعه با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد ترامپ به‌طور جداگانه با ولیعهد عربستان، امیر قطر و همچنین محمدبن زائد آل‌نهیان، ولیعهد امارات‌متحده‌عربی، درباره بحران جاری گفت‌وگو کرده است. براساس بیانیه کاخ سفید، دونالد ترامپ به آنها گفته است که همبستگی بین متحدان عرب آمریکا کلید حفظ و ارتقای ثبات منطقه است. در این بیانیه همچنین آمده که رئیس‌جمهوری آمریکا تأکید کرده است که تمام کشورها باید به تعهدهای خود در اجلاس ریاض در زمینه مبارزه با تروریسم، قطع تأمین مالی گروه‌های تروریستی و مبارزه با تفکر افراط‌گرایی، پایبند باشند.

ترامپ در حالی خواستار حل‌وفصل بحران و اتحاد میان کشورهای عربی شده که پیش‌تر در کنار عربستان سعودی قرار گرفته بود و در سلسله توییت‌هایش پس از آغاز بحران، دوحه را به حمایت از تروریسم متهم کرده بود. هرچند رکس تیلرسون، وزیر خارجه آمریکا، دراین‌باره موضعی متفاوت داشت و خلاف ترامپ از همه طرف‌های درگیر خواسته بود به این بحران پایان دهند.

چندوچون بحران قطر

روز پنج ژوئن، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، بحرین و مصر روابط دیپلماتیک خود را با قطر قطع کردند، هرچند بحران پیش‌تر از اینها آغاز شده بود. در اواخر ماه می‌سال جاری میلادی، به خبرگزاری رسمی قطر حمله سایبری شد و هکرها مطالبی با محتوایی مثبت نسبت به ایران، اسرائیل، اخوان‌المسلمین و حماس منتشر کردند. اگرچه قطر صحت این مطالب را انکار کرد اما عربستان سعودی و متحدان منطقه‌ای‌اش ادعای نادرستی این مطالب را رد کردند و واکنشی خشمگینانه به آن نشان دادند.

عربستان سعودی، امارات‌متحده‌عربی و مصر در کنار برخی از کشورهای منطقه‌ای سال‌ها بود از دوحه به‌خاطر برقراری رابطه با ایران و حمایت از سازمان‌های اسلامی انتقاد می‌کردند اما انتشار این مطالب در حمله سایبری، مهر آخر بر تابوت روابط دیپلماتیک کم‌رمق این کشورها با قطر بود. روز پنجم ژوئن عربستان سعودی و چندین متحد منطقه‌ای این کشور روابط دیپلماتیک خود را با قطر قطع کردند و همه راه‌های زمینی، هوایی و دریایی خود را با قطر بستند. این کشورها همچنین سفرای خود را از قطر خارج کردند و به دیپلمات‌های قطری هم دستور دادند در اسرع وقت از خاک کشورشان خارج شوند.

امارات، قطر را به حمایت از سازمان‌های تروریستی، افراط‌گرا و فرقه‌ای متهم کرد و عربستان‌سعودی هم هدف اقدامات صورت‌گرفته را حفاظت از خودش در برابر خطر تروریسم و افراط‌گرایی عنوان کرد. کشورهای محاصره‌کننده قطر سپس فهرستی ۱۳ماده‌ای را از خواسته‌های خود منتشر کرده و برآورده‌شدن این خواسته‌ها را شرط از سرگیری روابط خود با قطر عنوان کردند؛ بااین‌حال قطر این خواسته‌ها را که شامل خروج نیروهای نظامی ترکیه از قطر، بستن شبکه تلویزیونی الجزیره و قطع کمک‌ها به گروه‌های تروریستی بود، رد کرد. تلاش‌های کویت برای میانجیگری میان کشورهای درگیر هم از روزهای ابتدایی این بحران آغاز شد اما راه به‌جایی نبرد. حالا آخرین تلاش‌ها برای حل‌وفصل این بحران چندوجهی ناکام مانده و مشخص نیست چه کشوری، چه زمانی می‌تواند گره این بحران کم‌سابقه اما دامنه‌دار را حل‌وفصل کند.

رویداد

فرمانده ارتش سوریه دموکراتیک در گفت‌وگو با «شرق»:

عملیات ما به سمت دیرالزور آغاز شده است

● «زاگرس بَرخوَدان» از فرماندهان نیروهای ائتلاف کُرد-عرب موسوم به ارتش سوریه دموکراتیک در گفت‌وگو با «شرق»، اذعان کرد از هفته گذشته عملیات آزادسازی «دیرالزور» را آغاز کرده‌ایم اما تاریخ اعلام رسمی عملیات از امروز کلید خورده است. او ادامه داد: این عملیات با پشتیبانی هواپیماهای نیروهای ائتلاف به رهبری آمریکا شروع شده و نیروهای ما توانسته‌اند در نبرد میدانی پیشروی گسترده‌ای را در بیابان‌های دیرالزور انجام دهند. بَرخوَدان با اشاره به اهداف نیروهای ارتش سوریه دموکراتیک در عملیات دیرالزور، گفت: هدف ما کنترل بخش شرقی رود فرات و انهدام هسته مرکزی داعش در استان دیرالزور است. این فرمانده افزود: طبق توافقات انجام‌شده ما در قسمت‌های شرق رود فرات به پیشروی‌های خود ادامه می‌دهیم و در این رابطه مصمم هستیم. همچنین به گزارش کردپرس، براساس اطلاعات به‌دست‌آمده از منابع محلی، نیروهای مدافع خلق سوری (ی.پ.گ) با حمایت نیروهای آمریکایی حاضر در سوریه، عملیاتی را به‌سمت شمال دیرالزور آغاز کرده‌اند. نیروهای (ی.پ.گ) از منطقه ۴۷ حسکه واقع در شهرک چیپسه شدادی در جنوب حسکه به سمت دیرالزور حرکت خود را آغاز کرده‌اند. این عملیات در شرایطی آغاز می‌شود که نیروهای ارتش سوریه با حمایت هوایی روسیه عملیات گسترده‌ای را به‌سمت دیرالزور ترتیب داده و بخش‌های قابل‌توجهی از این شهر استراتژیک را از اشغال تروریست‌های داعشی آزاد کرده‌اند. همچنین خبرگزاری‌های کُرد و تُرک نیز از آغاز حرکت نیروهای (ی.پ.گ) به‌سمت دیرالزور خبر داده‌اند. درهمین‌حال، یک منبع نظامی در گفت‌وگو با خبرگزاری فرانسه اعلام کرد، ارتش سوریه در چارچوب عملیاتی برای بیرون‌راندن تروریست‌ها از شهر دیرالزور، حمله جدیدی را با هدف درهم‌شکستن محاصره اعمال‌شده از سوی داعش بر فرودگاه نظامی دیرالزور و محله‌های اطراف آن آغاز کرد. پس از آنکه داعش اوایل سال جاری میلادی توانست غرب شهر دیرالزور را به کنترل خود درآورد و این منطقه را به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم کند، این نیروها تلاش می‌کنند مناطق تحت کنترل خود در غرب دیرالزور را به‌یکدیگر متصل کنند.

بارزانی از احتمال درگیری بر سر کرکوک خبر داد

زمزمه‌های جنگ

هادی آذری: «امیدواریم ناچار نشویم با کسی بجنگیم». این اظهارات صریح و کم‌سابقه را مسعود بارزانی، رئیس اقلیم کردستان بر زبان آورده است؛ اظهاراتی که می‌تواند زمینه تشدید تنش‌ها میان اربیل و بغداد بر سر بحث همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان را بیش از پیش فراهم کند. بحث استقلال اقلیم کردستان از یکی، دو ماه پیش و به‌خصوص بعد از آزادسازی موصل که به معنای پایان خلافت خودخوانده داعش در عراق بود، جدی شد. هرچند انتظار می‌رفت که با گذشت زمان و رایزنی‌های صورت‌گرفته، رهبران اقلیم از تصمیم خود منصرف شوند اما سخنان روز گذشته مسعود بارزانی، رئیس اقلیم کردستان، نه‌تنها از عزم اقلیم برای برگزاری این همه‌پرسی نشان داشت بلکه از آمادگی کردها برای مقابله با هرگونه سناریوی احتمالی حتی درگیری نظامی بر سر کرکوک خبر می‌دهد. با این حال، این همه‌پرسی با مخالفت‌هایی جدی در داخل و خارج از عراق مواجه است. دولت مرکزی عراق با وجود برخی اختلاف‌نظرها، حاضر نیست یک اقلیم خودگردان کردستان را از دست بدهد زیرا آن را به معنای تهدیدی علیه تمامیت ارضی و حق حاکمیت خود می‌داند. از سوی دیگر، نباید فراموش کرد که اقلیم کردستان و به‌خصوص مناطق مورد مناقشه‌ای مانند کرکوک، بخش وسیعی از منابع نفتی عراق را در خود جای داده‌اند و برای کشوری که بعد از سال‌ها جنگ با نیروهای آمریکایی و داعش در تلاش برای قدم‌گذاشتن در مسیر توسعه و آبادانی است، این منابع نفتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. با این حال، کردها نیز دلایل خود را برای اصرار بر خواست جدایی دارند. بی‌توجهی بغداد به خواست‌ها و مطالبات کردها، کاهش و قطع بودجه اقلیم در دوران نخست‌وزیری نوری المالکی و همچنین خروج نیروهای ارتش عراق از مناطق کردنشین در زمان حمله داعش را از جمله دلایل خود برای استقلال از عراق می‌دانند.

زخم کهنه کرکوک

گذشته از مخالفت‌های بغداد، برخی کشورهای هم‌جوار از جمله ترکیه، ایران و سوریه که دارای جمعیت کردی هستند و همچنین برخی بازیگران بین‌المللی از جمله ایالات متحده نسبت به پیامدهای همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان هشدار داده‌اند. با این حال به نظر کردها تصمیم خود برای برگزاری این همه‌پرسی را گرفته‌اند. روز گذشته نیز مسعود بارزانی، رئیس اقلیم کردستان، در گفت‌وگو با بخش فارسی «بی‌بی‌سی»، از برگزاری همه‌پرسی در موعد مقرر خبر داد که قرار است کمتر از سه هفته دیگر در اقلیم کردستان و همچنین کرکوک برگزار شود. هرچند بارزانی ابراز امیدواری کرد که بر سر مسئله استقلال وارد درگیری نظامی نشود اما هم‌زمان هشدار داد که اگر کسانی بخواهند با زور اسلحه بر سر کرکوک بجنگند، کردها نیز مقابله‌به‌مثل خواهند کرد. البته به نظر این اظهارات تند و تیز بارزانی، پاسخی باشد به اظهارات یکی از فرماندهان ارشد یک گروه شبه‌نظامی شیعه (اسیاب اهل الحق) مبنی بر اینکه اگر همه‌پرسی استقلال کرکوک را شامل شود، کردها را دشمن محسوب خواهد کرد. بارزانی همچنین در ادامه سخنانش در پاسخ به اینکه همه‌پرسی می‌تواند ثبات در منطقه را برهم بزند، عنوان کرد: «اصلا چه موقع اینجا امنیت و آسایش داشته که ما از به‌هم‌خوردنش بترسیم؟ کی عراق یکپارچه بوده که الان از به‌هم‌خوردنش بترسیم؟ آنها که این حرف‌ها را می‌زنند فقط بهانه می‌تراشند».

جبران اشتباه بزرگ سال ۲۰۰۳

رئیس اقلیم کردستان حدود سه ماه پیش نیز عنوان کرده بود که بعد از سقوط رژیم صدام حسین، کردها با پیوستن داوطلبانه به عراق اشتباه بزرگی مرتکب شدند و حالا قصد دارند به شکلی داوطلبانه از این کشور جدا شوند. او همچنین چند روز پیش در گفت‌وگو با «العربیه» انگشت اتهام را به سمت دولت مرکزی عراق گرفت که حاضر به همکاری با اقلیم نشده است. در واقع بارزانی بر این باور است که کردها به اندازه کافی برای ایجاد یک همکاری سازنده با بغداد سعی و صبر کرده‌اند اما این تلاش شکست خورده است. اقلیم کردستان از عدم اجرای اصل ۱۴۰ قانون اساسی عراق به عنوان یکی از دلایل اصلی برگزاری این همه‌پرسی یاد می‌کند. بر اساس اصل ۱۴۰، تکلیف مناطق مورد مناقشه از جمله کرکوک باید از طریق برگزاری همه‌پرسی تا سال ۲۰۰۷ میلادی مشخص می‌شد که با وجود گذشت ۱۰ سال از موعد مقرر هنوز چنین اتفاقی نیفتاده است. بارزانی در حالی بر برگزاری همه‌پرسی اقلیم اصرار می‌ورزد که روز گذشته سعد الحدیثی سخنگوی حیدرالعبادی در گفت‌وگو با رادیواسپوتنیک تصریح کرده است که بغداد به نتایج جدایی‌طلبانه همه‌پرسی اقلیم متعهد نخواهد بود. تنش میان اربیل و بغداد در حالی بر سر مسئله همه‌پرسی استقلال بالا می‌گیرد که نیروهای پیشمرگه کردستان تحت حمایت ائتلاف ضد داعش به رهبری آمریکا و همچنین نیروهای امنیتی عراق در مقابل داعش جبهه واحدی را تشکیل داده بودند.